

I ÕPPEKAVA

Õppekava nimetus: C1-taseme tasemeeksamiks ettevalmistamisele suunatud eesti keele täienduskoolituse õppekava

Õppekavarühm: Keeleõpe

Õpiväljundid:

Õpiväljundite saavutamist hinnatakse suuliste ja kirjalike testidega.

Rääkimine

Kursuse läbinud õppija:

- kasutab grammatiliselt korrektset keelt. Märkab oma vigu ja parandab neid;
- väljendab selgelt, põhjalikult ja nüansirohkelt seisukohti ka keerukatel ja abstraktsetel teemadel, arutleb argumenteeritult ja osaleb diskussioonides. Kõneleb veenvalt ja argumenteeritult, hoiab vestlust üleval ka teemadel, mis ei ole otseselt seotud tema töö valdkonnaga;
- kohandab keelekasutust vastavalt suhtluse eesmärgile ja olukorrale, kaasa arvatud nõudlikes olukordades;
- üldistab, rõhutab olulist, varieerib intonatsiooni;
- räägib, kasutades idioome vastavalt kõneregistrile.

Kirjutamine

Kursuse läbinud õppija:

- loob selgeid, üksikasjalikke ja hästi struktureeritud tekste, mille ülesehitus lähtub ülesandest;
- kirjutab isikupärasel stiilis, mis arvestab lugejaga, ja autori mõttekäiku on lihtne jälgida;
- kasutab rikkalikku sõnavara ja enamasti korrektset grammatikat, sealhulgas keerulisi lausekonstruktsioone ja eri verbiaegu;
- väljendab ennast paindlikult ja täpselt nii tuttavatel kui ka keerukamatel teemadel;
- kasutab sõnade ning väljendite täpset ja kontekstipõhist tähendust, sealhulgas metafoorilisi ja abstraktseid tähendusi;
- koostab tekste vastavalt registrile.

Kuulamine

Kursuse läbinud õppija:

- mõistab pikki ja keerukaid vestlusi ning loenguid nii abstraktsetel kui ka konkreetsetel teemadel, tuvastab kaudseid tähendusi ja varjatud nüansse;
- saab info kätte isegi kehva kvaliteediga edastatud audiomaterjalist ning kõnest;
- mõistab idioomaatilisi ja argiväljendeid. Tabab erinevaid hoiakuid, meeoleolu ja kavatsusi.

Lugemine

Kursuse läbinud õppija:

- loeb ja analüüsib ka pikki ja keerukaid nüansirohkeid tekste, sealhulgas erialaseid artikleid ja ilukirjanduslikke tekste, kasutus- ja tegevusjuhiseid, kui on võimalik raskeid kohti üle lugeda, vajadusel oskab kasutada sõnaraamatut;
- mõistab erinevaid registreid ja stiile ning märkab varjatud tähendusi.

Õpingute alustamise tingimused:

Keeleoskuse taseme testimine.

1. Õppija sooritab Tallinna ülikoolis keeleoskuse määramise testi (test on koostanud Tallinna ülikooli eesti keele kui teise keele õppejõud). Paigutustest sisaldab nii kirjutamise, kuulamise kui ka tekstimõistmise ülesandeid ning suulist osa. Test sooritatakse TLÜ-s kohapeal. Testi koostamisel lähtutakse kogumikus "Vilunud keelekasutaja. C1-taseme keeleoskus" Haridus- ja Noorteameti keeleoskustasemetete hindamisjuhendist.
2. Õppija on sooritanud eesti keele riikliku tasemeeksami vähemalt B2-tasemele.

Kontaktõppe maht:

300 akad tundi

Iseseisva töö maht:

200 akad tundi

Maht kokku:

500 akad tundi

Õppe sisu:

Kontaktõppe sisu (kirjeldus):

Avaliku elu valdkond

Riik ja ühiskond - Päevapoliitika. Kodanike põhiõigused ja kohustused. Multikultuuriline ühiskond, kultuuriline identiteet. Stereotüübid. Vabatahtlik töö, kodanikualgatused. Sisse- ja väljaränne, heaolu riigis, võrdõiguslikkus. Riigikaitse. Religioon.

Majandus - Ettevõtlus ja investeerimine. Rahatarkus. Maksud.

Liiklus - Transport ja taristud. Turvaline liiklemine.

Isikliku elu valdkond

Mina ja minu lähedased - Väärtused ja enesehinnang. Armastus ja abielu. Pere- ja põlvkondadevahelised suhted. Kodu ja elamistingimused.

Tervis ja heaolu - Elukvaliteet. Tervislik toitumine. Sport ja füüsiline aktiivsus. Arstiabi. Vaimne ja füüsiline heaolu. Stress ja läbipõlemine.

Vaba aeg - Reisimine ja puhkus. Elamused, filmid, raamatud, kontserdid, festivalid ja meelelahutus. Sõbrad ja ühistegevused.

Töövaldkond

Teenindus - Pank, pangatoimingud. Kaubandus ja ostuvõimalused. Tarbija õigused, tarbijakaitse.

Toidu- ja tarbekaupade kasutusjuhendid. Reklame. Side- ja infoteenused. Finantsteenused (laenud, liising, kindlustus).

Töö. Elukutse - Töötus, töö otsimine ja karjääripööre. Töökoht, töökogemused, tööülesanded, töökeskkond. CV koostamine, avalik esinemine, tööintervjuu.

Haridusvaldkond

Haridus - Eesti koolisüsteem. Eestikeelsele haridusele üleminek. Elukestev õpe, täiendkoolitused. Tasuta ja tasuline haridus.

Elukeskkond ja loodus - Loodushoid, loodussäästlik tarbimine, jätkusuutlik areng ja elustiil. Jäätmekäitlus, taastuvenergia ja rohepööre. Kogukondlik tegevus (aiad, ühistud, ettevõtmised), maa ja linn.

Kultuur - Kultuuritarbimine. Kino, teater, kunst, muusika, muuseumid, kirjandus, loominguline eneseväljendus. Autoriõigused. Hinnangu andmine, arvamuse avaldamine.

Meedia - televisioon, raadio, perioodilised väljaanded. Sotsiaalmeedia, sotsiaalvõrgustikud ja suunamudijad, meedia sõnavabadus ja netikommentaariid, propaganda ja libauudised.

Tehnoloogia ja innovatsioon - Tehisintellekt. Küberturvalisus ja privaatsus. Tehnoloogilised läbimurded ja leiutised.

Grammatika

Nimisõna käänamine:

Õppija kasutab nimisõna käänamist ainsuses ja mitmuses nii lihtsamates kui ka keerukamates lausekonstruktsioonides, sidudes neid oskuslikult omadus-, arv- ja asesõnadega. Oskab kasutada ja tuvastada *i*-mitmust loomulikus keelekasutuses.

Arvsõnade kasutamine:

Õppija kasutab oskuslikult põhi- ja järgarvsõnu ning valdab nende käänamist erinevates kontekstides (sh formaalsed ja mitteametlikud tekstid). Oskab väljendada numbrilisi väärtusi loomuliku ja täpse keelekasutusega.

Asesõna käänamine:

Kasutab asesõnu korrektselt kõigis käänetes, vältides liialt otseseid tõlkeid emakeelest. Sidustab asesõnu sujuvalt nimisõnadega, arvestades konteksti ja registrit.

Tegusõna kasutamine ja pööramine:

Pöörab tegusõnu õigesti olevikus, liht- ja täisminevikus ning kasutab korrektselt enne- ja täismineviku vorme. Kasutab sihilisi ja sihituid tegusõnu sobivates kontekstides, valdab rektsiooni ja tegusõnade käänelisi vorme (nt "otsustama mille üle", "mõtleva mille peale"). Kasutab tegusõnu mitmesugustes kõneviisides ja valdab tegevusnimesid ning keskseid verbivorme (nt umbisikulised ja isikulised vormid). Oskab moodustada keerukamaid tegusõnu (nt ühendtegevusõnad) loomulikus ja sidusas keelekasutuses.

Kaassõnade ja sõnajärje kasutamine:

Kasutab ees- ja tagasõnu korrektselt ning suudab neid siduda lause teiste osadega loogiliselt ja sujuvalt. Valdab erinevaid sõnajärje variatsioone ja oskab luua keerukaid lausetüüpe (nt rind- ja põimlaused).

Muutumatud sõnad ja sidesõnad:

Kasutab muutumatuid sõnu ja sidesõnu täpselt, moodustades grammatilised ja loogilised ühendused eri lauseosade vahel. Valdab mäarsõnu, kasutades neid korrektselt.

Lauseehitus ja lauselühendid:

Ehitab keerukaid lauseid, kasutades täpset sõnajärge ning rind- ja põimlauseid. Kasutab lauselühendeid oskuslikult keerukates lausekonstruktsioonides ja kohandab oma lauseehitust vastavalt keelekasutuse kontekstile (nt akadeemiline või igapäevane keel).

Küsisõnade ja küsimuste moodustamine:

Moodustab erinevat tüüpi küsimusi, kasutades korrektsed küsisõnu ja kohandades sõnajärge vastavalt kontekstile. Kasutab kaudseid ja otseküsimusi grammatiliste nõuetega kooskõlas.

E-õppekeskkonna kirjeldus:

Moodle keskkond (kursuse e-tugi, interaktiivsed ülesanded), Google Drive (materjalide jagamiseks, koduste ülesannete üles laadimiseks).

Õppematerjalide loend:

Tekstid valitakse ajakirjandusest ja uudisteportaalidest (ERRi Novaator jt). Kuulamismaterjalina kasutatakse autentseid intervjuusid, ERRi materjale (Õõulikool) ja asjakohaseid loenguid YouTube'ist (1 minuti loengud, Tedx Tallinn, Tedx Tartu). Kasutatakse ka Sõnaveebi, EKI teatmikke, keelehoole väljaandeid, C1-taseme eksami konsultatsioonimaterjale.

- Mare Kitsnik, Leelo Kingisepp „Avatud ukсед. Eesti keele õppekomplekt kesk- ja kõrgtasemele“ (põhiõpik)
- Mare Kitsnik, Martin Ehala „Praktiline eesti keel teise keelena. B2, C1“
- Kristi Saarso „Käsikäes“
- Aino Siirak, Annelii Juhkama „Süvenda ja täienda oma eesti keele oskust“
- Aino Siirak, Annelii Juhkama „Kõnele ja kirjuta õigesti“
- Raili Pool „Eesti keele verbireksioon“ (2019)
- Märt Hennoste “Tekstiõpetuse õpik”
- Mall Pesti, Helve Ahi „T nagu Tallinn“
- Mati Ereht, Tiiu Ereht, Kristiina Ross „Eesti keele käsiraamat“ (Eesti Keele Sihtasutus, 2020)
- Helena Metslang „Juhend iseseisvaks keeleõppeks“
- Aavo Valmis “Eesti keele ortograafia”
- Sirje Rammo “Eesti keele sõnavara- ja semantikaharjutusi”
- Maie Sooneste “Eesti keele harjutusvara”
- Helis Oidekivi „Harjuta eesti keelt teise keelena C1“
- Inga Mangus, Merge Simmul „Minu eesti keel“
- Elina Peial „Eesti keele vihik tasemele B2, C1“
- Aavo Valmis, Lembetar Valmis “Lihtne eesti keele grammatika”

Kursuse jooksul soovitatakse lugeda **ilukirjanduslikke teoseid**, näiteks:

- Indrek Hargla „Apteeker Melchiori sari“
- Andrus Kivirähk „Rehepapp ehk November“, „Eesti matus“, „Mees kes teadis ussisõnu“
- Tõnu Õnnepalu „Mandala“
- Petrone kirjastus „Minu...“ sari
- A.H. Tammsaare, O. Lutsu teoseid, M. Heinsaare ja Fr. Tuglase novelle jne.

Soovitavad filmid:

- “Tõde ja õigus”
- “Nipernaadi”
- “Viimne reliikvia”
- “Sügisball”
- “Ristumine peateega”
- “Tagurpidi torn”

Veebisu/meedia:

ERRi arhiiv, Novaatori portaal, telesaated (AK, Ringvaade, Maailma kõige targem rahvas, Maailma kõige tervem rahvas, Osoon, Prillitoos, Hommik Anuga), raadiosaated (Õõulikool, Huvitaja jm asjakohane sisu) Ajakirjandusväljaanded (Delfi, Postimees, Eesti Ekspress, Õhtuleht, Sirp, Õpetajate Leht)

Lisaks:

Sõnaveeb.ee – Eesti Keele Instituudi sõnaveeb.

Harno.ee – Tasemetestide näidismaterjal, konsultatsioonivihik

Keeleweb2.ut.ee – Tartu Ülikooli keeleteaduse materjalid.

Kutsekeel.ee – Keeleõppe vahendid erialaseks suhtluseks.

EKI.ee – Eesti Keele Instituudi koduleht ja sõnaraamatud.

Meis.ee – Riiklikud keeletestid ja hindamisvahendid.

Neurotolge.ee – Masintõlketeenused ja keeleõppe vahendid.

Tekstiks.ee – Rakendus eestikeelsete helisalvestiste automaatseks transkribeerimiseks.

Keeleabi.eki.ee/ – Eesti keele nõuandeliin

tootukassa.ee Töötukassa koduleht

<https://avalikesinemine.net/> - Avaliku esinemise koolitused ettevõtetele ja eraisikutele

Keeleõppe kursuse lõpetamise tingimused, sh õpiväljundite saavutatuse hindamine:

Kohalkäimist kontrollitakse.

Tunnistus väljastatakse õppijale juhul, kui õppija on osalenud vähemalt 70% õppetundidest, sooritanud kõik vahetestid positiivsele tulemusele (vähemalt 60% maksimumist) ja on saavutanud kõik õppekava lõpetamiseks nõutud õpiväljundid. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse kirjaliku ja suulise lõputestiga, milles mõõdetakse kõiki osaoskusi.

Tõend väljastatakse õppijale juhul, kui ta osales loengutes vähemalt 50%, ei sooritanud kõiki vaheteste positiivsele tulemusele (vähemalt 60% maksimumist) ega saavutanud kõiki õppekava lõpetamiseks nõutud õpiväljundeid. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse kirjaliku ja suulise lõputestiga, milles mõõdetakse kõiki osaoskusi.

Osalenutele, kes osalesid loengutes vähem kui 50%, kelle lõputesti tulemus jääb alla 60% või kes ei ole lõputesti sooritanud, väljastatakse **kinnitus** läbitud teemade ja osaletud tundide arvu kohta.

II

ÕPPEKAVASSE HARIDUSTEMAATIKA LÕIMIMISE KIRJELDUS

Haridustemaatika on õppekava orgaaniline osa ning C1-taseme eksamiks ettevalmistus toimubki haridustöötajale oluliste teemade kaudu. Õppeprotsessis kasutatakse tasemeeksami ülesannete formaate (osaoskusi testitakse jooksvalt eksamiülesannete-laadis). Viimased viis suuremat teemat tagavad laiemat silmaringi ja harjutatakse läbi kõik C1-taseme eksamil ette tulevad ülesanded.

III

RISKIDE MAANDAMISE TEGEVUSED

Risk	Mõju	Tõenäosus	Maandamine
Õpimotivatsiooni langus	Probleemid kohalkäimisega	Üsna suur	Vahetestide rohkus annab õppijale rohkem ja tihedamalt tagasisidet.
Meeskonnavaimu puudumine	Õppija tunneb end üksikuna	Keskmine	Loome grupivaimu aktiivõppemeetodite ja kaasatusega. Kursuse õpetaja on toetav ning mõistev.
Taseme raskusaste on ülejõukäiv	Kursuse katkestamine	Keskmine	Toetav õpetaja.
Ebaõiglane hindamine	Rahulolematus ja ebahühtlane tase	Keskmine	Vahetestide ja proovieksami standard vastab tasemeeksami standardile.
Õppeprogrammi sisu ei vasta tasemeeksami formaadile	Õpilased ei soorita eksamit positiivsele tulemusele	Väike	Programmi on kokku pannud õpetajad, kes on väga hästi kursis tasemeeksami formaadiga.
Ajaplaneerimise tegurid	Isikliku ja professionaalse elu ühildamise probleemid	Keskmine	Vahetestide tähtsajad on teada kursuse alguses, õpetaja tuletab neid meelde ning toetab sooritusi.

IV
VAHE-EESMÄRKIDE/ÕPIVÄLJUNDITE HINDAMISE JA TAGASISIDESTAMISE
INTERVALLID JA MEETODID

Vahehindamise ja tagasisidestamise periood	Hindamismeetod
iga 2-4 teema järel (iga osaleja saab individuaalse tagasiside)	Vahetest
kursuse lõpus (iga osaleja saab individuaalse tagasiside)	Proovieksam

V
OSALEJATE TASEMEEKSAMI SOORITAMISEKS ETTEVALMISTAMISE
PROTSESSI KIRJELDUS, SH OSALEJALE TUNNISTUSE VÕI TÕENDI
VÄLJASTAMISE KIRJELDUS

Vahetestid ja tagasiside:

Kõik vahetestid ja proovieksam viiakse läbi tasemeeksami formaadis, et simuleerida tegelikku eksamikogemust. Õpilased saavad individuaalset, põhjalikku tagasisidet, kus analüüsitakse nende sooritust, tuues esile töös esinenud puudused ja pakkudes konkreetseid soovitusi edasiseks tegevuseks. Lisaks sellele arutatakse tüüpilisi vigu ja puudujääke ühiselt rühmatöodes, kus õpilased saavad jagada oma kogemusi ja õppida üksteise vigadest. Neid teemasid ja eksamile omaseid raskuskohti käsitletakse õppeprotsessis korduvalt, et tagada põhjalik arusaam ja eksimuste vältimine tulevikus.

Enesekindluse ja keeleoskuse areng:

Osalejate enesekindluse ja keeleoskuse pidev areng on tagatud eksamiülesannetele sarnaste ülesannete järjekindla lahendamise ning tiheda eestikeelse suhtluse ja reflekteerimisega kursuse jooksul ning aktiivõppe meetodite järjepideva rakendamise kaudu. Meetodid, nagu grupitööd, ühised arutelud, simulatsioonid ja interaktiivsed harjutused aitavad õppijatel omandada teadmisi ja oskusi, mida nad saavad koheselt praktikas rakendada. See lähenemine soodustab mitte ainult teadmiste kinnistumist, vaid ka enesekindluse tõstmist, mis on oluline eksamiedukuse tagamisel.

Eksamiaegse ärevuse maandamine:

Eksamiaegse ärevuse vähendamiseks on programm üles ehitatud pideva tööprotsessi ja suhtluse ümber. Õpilased lahendavad regulaarselt ülesandeid, osalevad aruteludes ja saavad pidevat edasi- ja tagasisidet, mis aitab neil ehitada kindlat kompetentsi ja vähendada eksamiga seotud stressi. Selle lähenemisega tagatakse, et õpilased tunnevad end eksamipäeval valmis ja rahulikuna, olles juba põhjalikult harjutanud eksami formaati ja saanud regulaarset kinnitust oma oskuste arengule.

Tunnistuse või tõendi väljastamine¹:

Tunnistuste väljastamine toimub pärast õppeprotsessi edukat läbimist ja vahetestide ning

¹ Alus: Tallinna Ülikooli täiendusõppe eeskiri § 6. Koolituse läbimist ja koolituses osalemist tõendavad dokumendid.

proovieksami positiivset sooritamist (60% võimalikust kogusummast, iga osaoskus annab 25% tulemustest).

Eksami ja vahetestide edukas sooritamine on eelduseks tunnistuse väljastamisele. Tunnistus kinnitab, et õppija on saavutanud kõik nõutud õpiväljundid ja koolituse edukalt läbinud. Tunnistusega koos väljastatakse tunnistuse lisa, mis sisaldab üksikasjalikku ülevaadet kursuse sisust, eesmärgist, omandatud õpiväljunditest ja nende hindamise viisidest, sealhulgas eksami tulemustest.

Tunnistus väljastatakse täiendusõppe valdkonna juhi korralduse alusel. Kui õppija ei soorita eksamit, väljastatakse tunnistuse asemel tõend, mis kinnitab osalemist koolitusel.

Kõik dokumendid vormistatakse Tallinna Ülikooli dokumendihaldussüsteemis ette nähtud vormide alusel. Need sisaldavad vajalikke andmeid, nagu õppija nimi ja isikukood, ülikooli nimi ja registrikood, õppekava nimetus, koolituse toimumise aeg ja maht, ning tunnistuse või tõendi väljaandmise koht ja kuupäev. Samuti märgitakse dokumentidele nende number ja koolitajate nimed.

Dokumendid vormistatakse eesti keeles. Vajadusel, kui õppija seda taotleb, väljastatakse dokumendid inglise keeles.

Tegevusluba tasemeeksamiks ettevalmistamisele suunatud eesti keele täienduskoolituse läbiviimiseks on antud HTM kantseri 15.10.2024 käskkirjaga nr 1.1-3/24/154.